

MECSI BEATRIX

Eötvös Loránd Tudományegyetem

**A koreai művészet magyarországi recepciójának intézményi
tendenciái a XXI. század elején**

**Tisztelgés Osváth Gábor tanár úr előtt
80. születésnapja alkalmából**

Osváth Gábor tanár úr életműve meghatározó fejezete a magyar koreanisztikának és a hazai keleti nyelvoktatás történetének. Munkássága túlmutat az oktatás hagyományos keretein: hidat épített nyelvek, kultúrák és gondolkodásmódok között egy olyan időszakban, amikor a koreai nyelv és kultúra Magyarországon még alig volt ismert. Az ELTE-n – és korábban a Külkereskedelmi Főiskolán, majd jogutódintézményeiben – végzett oktatói tevékenysége során nem pusztán nyelvtudást adott át, hanem kulturális érzékenységet, interkulturális nyitottságot és tudományos igényességet is. Tanítványai számára a koreai nyelv nem egzotikus különlegességként jelent meg, hanem élő, belső logikával rendelkező rendszerként, amely szorosan kapcsolódik a koreai társadalom értékeihez, történelméhez és szimbolikájához. Tudományos publikációiban – legyen szó a koreai nemzeti önképről, kulturális szimbólumokról vagy nyelvi jelenségekről – következetesen érvényesült az a szemlélet, amely a nyelvet és a kultúrát elválaszthatatlan egységként kezeli. Ez a megközelítés ma már a koreanisztika alapvetésének tekinthető, ugyanakkor Osváth Gábor munkásságának idején a magyar nyelvű szakirodalomban úttörő jelentőségű volt.¹ Osváth Gábor tanár úr személyes jelenléte, következetes szakmai etikája és szellemi igényessége generációk számára jelentett mércét. Tanári habitusa – amely egyszerre volt fegyelmezett és nyitott, precíz és emberi – maradandó hatást gyakorolt mindazokra, akik tőle tanulhattak. Nyolcvanadik születésnapján nem csupán egy kivételes oktatót és kutatót köszöntünk, hanem egy olyan értelmiségit is, aki munkájával

¹ Osváth Gábor munkásságáról: MTMT (n. d.); Terebess Ázsia E-Tár (n. d.).

hozzájárult a magyar–koreai kulturális párbeszéd megalapozásához és elmélyítéséhez. Életműve ma is él: tanítványaiban, írásaiban és abban a szemléletben, amelyet továbbörökített.

Tisztelettel és hálával köszöntjük.

Bevezetés

Jelen történeti áttekintés a fenti tisztelgéshez kapcsolódva a koreanisztika és a vizuális kultúra találkozási pontjait vizsgálja. A koreai művészet magyarországi láthatóvá válása ugyanis nem csupán intézményi és kulturális folyamatként értelmezhető, hanem szorosan összefügg azokkal az értelmezési keretekkel is, amelyekben a koreai kultúra nyelvi, történeti és társadalmi összefüggései vizsgálhatóvá váltak.

A koreai művészet magyarországi jelenléte az elmúlt másfél-két évtizedben több, egymással összefonódó intézményi és szakmai folyamat eredményeként bontakozott ki. A múzeumi bemutatók bővülése, a kulturális diplomácia programjai, valamint az egyetemi oktatás és kutatás tematikus differenciálódása együttesen járultak hozzá ahhoz, hogy a koreai vizuális kultúra a magyar nyilvánosságban is érzékelhető jelenléthez jusson. Ez a folyamat a hazai koreanisztika intézményesülésének és nemzetközi beágyazottságának a kontextusában is értelmezhető.

Az áttekintés célja adatolt, tényszerű áttekintést nyújtani a koreai művészet hazai megjelenésének főbb tendenciáiról, különös tekintettel azokra az intézményi és recepciós keretekre, amelyek a XXI. században meghatározóvá váltak.

Osváth Gábor koreanisztikai szemlélete és módszertani horizontja

Osváth Gábor életműve a magyarországi koreanisztika intézményesülésének meghatározó időszakához kötődik. Tudományos publikációi és oktatói tevékenysége olyan elemzési keretet képviselnek, amelyben a nyelv, a kultúra és a történeti tapasztalat egymást feltételező rendszerek.

Munkáiban Korea következetesen Kelet-Ázsia belső kulturális hálózatában jelenik meg. A kínai és japán kapcsolatok nem pusztán háttérként, hanem értelmezési keretként működnek, lehetővé téve a koreai kulturális jelenségek összehasonlító vizsgálatát. Ez a regionalitásra épülő szemlélet hozzájárult ahhoz, hogy a koreai kultúra magyarországi recepciója ne elszigetelt jelenségként, hanem a kelet-ázsiai kulturális tér szerves részeként alakuljon.

Osváth Gábor az ELTE Koreai Tanszékén 2026 januárjában

A nyelv és kultúra kapcsolatának vizsgálata Osváth Gábor munkásságának egyik központi eleme. A nyelv az elemzéseiben kulturális hordozóként jelenik meg: az írásrendszer, a terminológia és a fordítás kérdései a jelentésképzés alapvető terepei. Ez a megközelítés olyan értelmezési háttérrel teremtett, amelyben a koreai íráskultúra, a *hangül* és a kalligráfia vizuális és esztétikai értelmezése is legitim kutatási irányvá válhatott.

A modernitás és a kortárs koreai kultúra kérdései szintén hangsúlyosan jelen vannak Osváth Gábor publikációiban. A XX–XXI. századi irodalmi és kulturális jelenségek tárgyalása olyan nyitottságot jelez, amely a populáris és kortárs vizuális kultúra – például a *manhva* és a *webtoon* – intézményi megjelenésének értelmezéséhez is stabil koreanisztikai háttérrel biztosított.

A koreai művészet magyarországi láthatóvá válásának intézményi keretei

A koreai művészet magyarországi jelenléte a XXI. században három, egymást erősítő intézményi pillér mentén írható le: a múzeumi gyűjtemények és kiállítások, az akadémiai oktatás és kutatás, valamint a kulturális diplomácia programjai.

A Hopp Ferenc Ázsiai Művészeti Múzeum koreai gyűjteménye

A Hopp Ferenc Ázsiai Művészeti Múzeum Magyarország egyetlen, kifejezetten ázsiai művészetekre specializálódott múzeuma. Gyűjteménye több mint harmincezer műtárgyat őriz, ezek közül közel háromszáz koreai eredetű. A koreai anyag korai rétegét Hopp Ferenc 1903-as koreai útja során szerzett tárgyai és fotói, valamint Bozóky Dezső 1908-ban készült fotográfiái és üvegdíái alkotják. A 2011-ben megjelent *A hajnalpír országa – Koreai művészet a XVIII–XIX. században* című kiállítást kísérő tanulmánykötet volt az első átfogó tudományos munka, amely a gyűjtemény teljes koreai anyagát dolgozta fel.²

A gyűjtemény történetének kiemelkedő fejezete az 1958-ban Észak-Koreából érkezett kilencvenkét darabos ajándékozás, valamint az Anak 3. számú sír (IV. század) falfestményeinek életnagyságú másolatgyűjtése, amelyet magyar megrendelésre készítettek, és 1956-ban mutattak be ezután Budapesten.³ Ezek az anyagok egyszerre értelmezhetők művészeti forrásként és a kulturális diplomácia történetének dokumentumaiként.

A Hopp Múzeum koreai anyagában több kiemelkedő műtárgy is található, amelyek különösen értékesek eredetük és művészettörténeti jelentőségük miatt. Ezek közül említésre méltó egy XIII. századi Koryö-kori zöld mázas kerámia-doboz, amely a korszak porcelánművességének kifinomult esztétikáját tükrözi.⁴

Ugyancsak figyelemre méltó a XIX. századi női portré (*Miindo*), amelyet Shin Yun-bok (Hyewon) követőjének tulajdonítanak. A kép a Chosön-kor nőábrázolásainak ritka példája, amely a társadalmi identitás és a női reprezentáció kérdéseit is felveti. A festmény a magyar építész és iparművész Kozma Lajos (1884–1948) magángyűjteményéből került a Hopp Ferenc Ázsiai Művészeti Múzeum tulajdonába (1961). A rendelkezésre álló adatok alapján valószínűsíthető, hogy a mű eredetileg az 1900-as párizsi világkiállításon (*Exposition Universelle*) szerepelt, ahol a Koreai Császárság először mutatta be önállóan művészetét és kézműves hagyományait a nemzetközi közönség előtt. A kiállítás lezárása után a festményt egy párizsi árverésen értékesítették, majd ezután nem sokkal került Kozma Lajos tulajdonába, aki 1911-ben be is mutatta a budapesti *Művészház* kiállításán.⁵ Az ilyen egyedi gyűjtéstörténetek jól szemléltetik, hogy

² Fajcsák–Mecsi (szerk.) 2011.

³ Hopp Ferenc Ázsiai Művészeti Múzeum (n. d.); Mecsi 2023; Mecsi 2024.

⁴ Hopp Ferenc Ázsiai Művészeti Múzeum (n. d.). „Szépitőszeres doboz, krizantémos díszítéssel (Koreai gyűjtemény, Leltári sz.: 9609.1–2)” *Hoppmuseum.hu*. <https://hoppmuseum.hu/hu/gyujtemeny/szepitoszeres-doboz-krizantemos-diszitesse/23386?f=5eti01TSKjNwIJutL05Ge5bcNXStX9QegMhefyAB7Wru6HxoC7xdx8GolXxa18Ps17V7BIArHdwqlAw7xLxpRvxdx8aqS8Anh8Y&n=23> (utolsó letöltés: 2026. 01. 16.).

⁵ Mecsi 2013; Mecsi 2017.

a magyar koreai gyűjtemény nem csupán tárgyak együttese, hanem a művészet, a diplomácia és az egyéni kutatói szenvedély metszéspontja.

A XXI. században a koreai művészet múzeumi bemutatása egyre inkább reflexív narratívák mentén valósult meg. Ezt a folyamatot a Hopp Ferenc Ázsiai Művészeti Múzeum centenáriumi időszaka (2019) is erősítette, amely az intézménytörténeti és gyűjtéstörténeti szempontok tudatos újraértékelésére helyezte a hangsúlyt. A centenáriumhoz kapcsolódó *Made in Asia* című 2019-ben megrendezett kiállítás már kritikai nézőpontból vizsgálta a gyűjtemény történetét: az esztétikai megközelítés mellett az ideológiai és a gyarmattörténeti összefüggések feltárására is törekedett.⁶

Új intézményi narratívák

A Néprajzi Múzeum 2023–2024-ben megrendezett *A koreai stílus – Hagyományos viselet és otthon Szöulból* című időszak kiállítása új szintre emelte a koreai tárgyi kultúra magyarországi láthatóságát.⁷ A bemutató a koreai mindennapi és reprezentatív kultúrát a hivatalos, országos múzeumi narratíva részeként értelmezte, különös hangsúlyt helyezve a hagyomány és a modernitás egymást átható viszonyára. A kiállítás egyúttal az új múzeumi épületben megvalósuló első olyan átfogó időszak kiállítások közé tartozott, amelyek nem európai kulturális örökséget tematizáltak.

Kortárs tendenciák (2022–2025)

A Covid-19-járványt követő évek a koreai művészet magyarországi bemutatásában is fordulópontot jelentettek. 2022 és 2025 között több olyan intézményi és kurátori kezdeményezés született, amelyek új nézőpontokból mutatták be a koreai vizuális kultúrát, és hozzájárultak annak árnyaltabb értelmezéséhez. E korszak tendenciái négy fő irányba rendezhetők: a fotográfia, a kézműves és anyagalapú művészetek, a populáris vizuális kultúra, valamint a kalligráfia és a tipográfia területére.

A fotográfia intézményi bemutatásai a dokumentarista és konceptuális megközelítések közötti átmeneteket tették láthatóvá, különösen a magyar és koreai intézmények együttműködésében megvalósuló kiállítások révén.⁸

⁶ Fajcsák (szerk.) 2019.

⁷ Néprajzi Múzeum (n. d.).

⁸ A koreai fotóművészet magyarországi bemutatása a 2020-es évektől fokozatos szemléletváltást mutat: a korábbi, elsősorban dokumentarista és etnográfiai megközelítések mellett egyre

Az anyagalapú örökség – például a *danchǒng* festészet,⁹ a hagyományos hímezés vagy a *hanji* papír¹⁰ – kortárs újraértelmezései a kézművesség meditatív és ökológiai dimenzióira irányították a figyelmet.¹¹

A populáris vizuális kultúra intézményi megjelenése, különösen a *manhva* és a *webtoon* bemutatói, azt jelzik, hogy a digitális narratív formák a kulturális reprezentáció legitim részévé váltak a pandémia utáni időszakban.¹²

A nyelv és vizualitás metszéspontját pedig *A tipográfián túl – A koreai írás-mód perspektívái* című kiállítás példázza, amely a *hangŭl* írást vizuális és kulturális rendszerként értelmezte újra.¹³

Oktatás és kutatás

A koreai művészet kutatásának és oktatásának hosszú távú fenntarthatósága szorosan összefügg a tudás-infrastruktúra intézményi és szakmai bővülésével. Az ELTE *Window on Korea* Könyvtárának állománya az elmúlt években jelentősen gyarapodott,¹⁴ és az egyetemi képzésben megjelentek a modern és kortárs koreai vizuális kultúrára fókuszáló kurzusok. Ezek a fejlemények olyan koreanisztikai szemléleti keretben értelmezhetők, amely a vizuális jelenségeket nyelvi, kulturális és történeti összefüggéseikben vizsgálja. Ez a megközelítés módszertani értelemben szoros rokonságot mutat Osváth Gábor oktatói és tudományos örökségével.

hangsúlyosabbá váltak a művészi, meditatív és konceptuális irányok: Hopp Ferenc Ázsiai Művészeti Múzeum 2016; Koreai Kulturális Központ 2020; Koreai Kulturális Központ 2023; Mai Manó Ház 2025; Mecsi 2025.

⁹ Hagyományos koreai épületfestészet, főként templomok és paloták faépítményeinek színes, szimbolikus díszítése.

¹⁰ Hagyományos koreai kézműves papír, amelyet az eperfa (papíreperfa) rostjaiból készítenek; nagy tartóssága és sokoldalú felhasználása miatt írásra, festészetre és építészeti célokra is használták.

¹¹ Koreai Kulturális Központ 2024; Koreai Kulturális Központ 2024b; Koreai Kulturális Központ 2025a. A XXI. század 2010-es éveitől a *Kálmán Maklár Fine Arts* műkereskedelmi profilú kortárs művészeti galéria saját, illetve kihelyezett kiállítási helyszíneken figyelmét koreai kortárs képzőművészek felé is fordítva számos sikeres egyéni és csoportos kiállítást rendezett, többek között Suh Jeong-Min, Sung-Pil Chae és Lim Dong-Lak munkáiból. *Kálmán Maklár Fine Arts* (n.d.); Mecsi 2012; Mecsi 2015; Mecsi 2016.

¹² Koreai Kulturális Központ 2023; Koreai Kulturális Központ 2025b.

¹³ Koreai Kulturális Központ 2022.

¹⁴ Mecsi 2021.

Összegzés

A koreai művészet egyre erőteljesebb magyarországi láthatóvá válása a XXI. században intézményi, oktatási és kulturális kezdeményezések egymást erősítő rendszerében ment végbe. A történeti gyűjtemények feldolgozása, a kortárs bemutatók, a kulturális diplomácia programjai és az akadémiai infrastruktúra együttesen teremtettek olyan nyilvánosságot, amelyben a koreai vizuális kultúra több médiumon keresztül vált hozzáférhetővé. E folyamat értelmezési horizontját az a koreanisztikai gondolkodásmód adja, amely a kulturális jelenségeket összefüggő rendszerek részeként vizsgálja. Osváth Gábor életműve e szemlélet egyik meghatározó hazai képviselőjeként olyan módszertani keretet kínál, amelyben a koreai művészet magyarországi recepciója tartósan és tudományosan megalapozott módon értelmezhető.

Felhasznált irodalom

Osváth Gábor munkásságáról

- MTMT (n. d.). „*Osváth Gábor – szerzői profil.*” *Magyar Tudományos Művek Tára*. <https://m2.mtmt.hu/gui2/?type=authors&mode=browse&sel=10033897> (utolsó letöltés: 2026. 01. 14.)
- Terebess Ázsia E-Tár (n. d.). „*Terebess Webtárlat – Korea.*” *Terebess.hu*. <https://terebess.hu/kel-etkultinfo/koreainyelv.html> (utolsó letöltés: 2026. 01. 15.)

További szakirodalom

- Fajcsák Györgyi (szerk.) 2019. *Ázsia művészete. A százéves Hopp Ferenc Ázsiai Művészeti Múzeum gyűjteményei*. Budapest: Szépművészeti Múzeum – Hopp Ferenc Ázsiai Művészeti Múzeum.
- Hopp Ferenc Ázsiai Művészeti Múzeum (n. d.). „*Koreai gyűjtemény.*” *Hoppmuseum.hu*. https://hoppmuseum.hu/gyujtemenyeink/62-Koreai_gyujtemeny (utolsó letöltés: 2026. 01. 14.)
- Hopp Ferenc Ázsiai Művészeti Múzeum 2016. *Korea képei – az embereken, a tájon és az időn túl*. Kiállítás. Budapest: Hopp Ferenc Ázsiai Művészeti Múzeum, 2016. 05. 06.–08.28.
- Hopp Ferenc Ázsiai Művészeti Múzeum (n. d.). „*IMAGING KOREA | Korea dokumentumfotókon – embereken, tájakon és időn túl.*” *Hoppmuseum.hu*. https://hoppmuseum.hu/hu/events/details/31-IMAGING_KOREA_Korea_dokumentumfotokon_embereken_tajakon_es_idon_tul (utolsó letöltés: 2026. 01. 14.)
- Kálmán Maklár Fine Arts (n.d.) *Kálmán Maklár Fine Arts – hivatalos honlap*. <https://kalmanmaklaryfinearts.com/> (utolsó letöltés: 2026. 01. 24.)

- Koreai Kulturális Központ 2020. „*Gut: a lélek lélegzete* (online kiállítás).” *hungary.korean-culture.org*. <https://hungary.korean-culture.org/hu/953/board/705/read/103133> (utolsó letöltés: 2026. 01. 16.)
- Koreai Kulturális Központ 2022. „*Túl a tipográfián – a koreai írásrendszer perspektívái*.” *hungary.korean-culture.org*. <https://hungary.korean-culture.org/hu/953/board/705/read/119348> (utolsó letöltés: 2026. 01. 16.)
- Koreai Kulturális Központ 2023. „*A koreai képregény, a manhwa világa*.” *hungary.korean-culture.org*. <https://hungary.korean-culture.org/hu/953/board/705/read/125835> (utolsó letöltés: 2026. 01. 16.)
- Koreai Kulturális Központ 2023. „*Koreai kortárs fotográfia – Összefüggések: ember és természet*.” *hungary.korean-culture.org*. <https://hungary.korean-culture.org/hu/953/board/705/read/121489> (utolsó letöltés: 2026. 01. 16.)
- Koreai Kulturális Központ 2024. „*Lee Seungchul: koreai festő vagyok – handzsi papírok, természetes színek, installációk*.” *hungary.korean-culture.org*. <https://hungary.korean-culture.org/hu/953/board/705/read/128061> (utolsó letöltés: 2026. 01. 16.)
- Koreai Kulturális Központ 2025. „*Kézzelel teremtett idő – a hagyományos koreai díszítés, a dancsang a XXI. században*.” *hungary.korean-culture.org*. <https://hungary.korean-culture.org/hu/953/board/705/read/131659> (utolsó letöltés: 2026. 01. 16.)
- Koreai Kulturális Központ 2025. „*Királyi palota – Koreai hagyományos hímzés*.” *hungary.korean-culture.org*. <https://hungary.korean-culture.org/hu/953/board/705/read/136249> (utolsó letöltés: 2026. 01. 16.)
- Koreai Kulturális Központ 2025. „*K-Comics World*.” *hungary.korean-culture.org*. <https://hungary.korean-culture.org/hu/953/board/705/read/139273> (utolsó letöltés: 2026. 01. 16.)
- Mai Manó Ház 2025. „*Nunchi – A csend hatalma; Valahol Koreában*.” Kiállításismertető. *maimano.hu*. <https://www.maimano.hu/programok/kiallitas---nunchi---a-csend-hatalma> (utolsó letöltés: 2026. 01. 16.)
- Mecsi Beatrix 2012. „Kortárs dél-koreai festészet Budapesten: Hur kyung-Ae kiállítása”. *Új Művészet* 23.1: 32–33.
- Mecsi Beatrix 2013. „A Sad Beauty: Identification of a Woman Portrait from Joseon Korea.” In: *Museum Network Fellowship Research Papers*. Seoul: National Museum of Korea, 83–100.
- Mecsi Beatrix 2015. „Vonalak, térben, koreaiul: Suh Jeong-min kiállítása”. *Új Művészet* 26.12: 84–85.
- Mecsi Beatrix 2016. „Yatoo. Természetművészet Dél-Koreából”. *Új Művészet* 27.12: 48–49.
- Mecsi Beatrix 2017. „Koreai szépség. Egy különleges női portré azonosítása és szerepe koreai és európai kontextusban.” *Új Művészet* 28.5: 39–41. https://epa.oszk.hu/03000/03024/00015/pdf/EPA03024_uj_muveszet_2017_05_039-041.pdf
- Mecsi Beatrix 2020. „Gut: Breath of the Spirit. Photo Exhibition from the World of Korean Shamanism at the Korean Cultural Center in Hungary.” In: *Korean Shamanism GUT: Breath of Spirit* (굿 영혼의 숨결). Budapest: Koreai Kulturális Központ, 30–33.
- Mecsi Beatrix 2021. „Korean Studies Collections and Their Management at Eötvös Loránd University.” *INKSLIB Webzine* 1 (June 30). International Network for Korean Studies Librarians, National Library of Korea. <https://inkslib.nl.go.kr/IN/contents/150401010000.do?schFld=0&schStr=Mecsi&schOpt5=INWEB&schM=view&page=1&ordFld=regdt&ordBy=DESC&view-Count=9&id=39428&schBdcode=&schGroupCode=&lang=eng> (utolsó letöltés: 2026. 01. 16.)
- Mecsi Beatrix 2023. „Mural Copies in Context: How Did the Anak 3 Tomb Mural Copies End Up in Budapest?” In: Nataša Vampelj Suhadolnik (szerk.) *Centring the Periphery: New Perspectives on Collecting East Asian Objects*. Leiden–Boston: Brill, 274–300. https://doi.org/10.1163/9789004546387_012

- Mecsi Beatrix 2024. „Koreai művészet Magyarországon a XX. század közepén: Észak-koreai kulturális kapcsolatok és nemzeti identitás egy tárgycsoport tükrében.” *Távol-keleti Tanulmányok* 16.1: 171–184. <https://doi.org/10.38144/TKT.2024.1.7>
- Mecsi Beatrix 2025. „Dokumentum és líra: Koreai fotográfia Budapesten.” *Fotóművészet* 2025/4: 70–79.
- Néprajzi Múzeum (n.d.). „Akoreaistilus–Hagyományosöltözékés lakás Szöulból.” *Néprajzi Múzeum*. <https://www.neprajz.hu/kiallitasok/idoszaki/2023/a-koreai-stilus-%E2%80%93-hagyomanyos-oltozek-es-lakas-szoulbol.html> (utolsó letöltés: 2025. 01. 15.)

